

sis; nogle. Stær, *Sturnus vulgaris*; mange. Engpiber, *Anthus pratensis*; mange. Skærpiber, *Anthus spinoletta littoralis*; 2. Gul Vipstjert, *Motacilla flava*; nogle. Hvid Vipstjert, *M. alba*; 1. Digesmutte, *Oenanthe oenanthe*; 8—10 Stk. Graaspurv, *Passer domesticus*; nogle. Tornirisk, *Carduelis cannabina*; nogle. Rørspurv, *Emberiza schoeniclus*; nogle.

HARRY MADSEN

For værdifuld Assistance under Ekskursionerne og ved Udarbejdelse af Fuglelisterne derfra bringes vor bedste Tak til Skovfoged FR. ALBRECHTSEN, Hr. I. GERNA, Sekretær, Cand. jur. TH. FRØLICH, Frk. H. JØRGENSEN, Dir. P. LETH, Mag. scient. K. PALUDAN, Vekslerer C. J. TILLISCH.

P. E. V.

HARRY MADSEN

JORDSAND OG AARØ KALV

Beretning om Besøg i Juni 1937.

Ved BERNT LØPPENTHIN

Jordsand.

Da der af Grunde, jeg ikke kan komme ind paa, ikke har været etableret Opsyn paa Jordsand 1937, blev det ved Prof. Dr. phil. R. SPÄRCK's elskværdige Mellemkomst af Reservatraadet overdraget Forf. at aflægge Øen et Besøg i Fuglenes Yngletid. Jeg ankom til Hjørpsted 20. Juni, og gennem velvillig Assistance af Tolddetjent SØRENSEN fik jeg truffet Aftale om at følge med de Herrer P. TH. NIELSEN og E. PETERSEN, som alligevel skulde ud med deres Motorbaad og arbejde paa Skallebanken.

Da Højvandet var indtruffet ved Midnatstid, startede vi i Regn og Blæst, der varede til langt op ad Formiddagen. Først henad Middag var det muligt at stage sig ind til Jordsand, hvor jeg forblev til Flodbølgen begyndte at komme henad Kl. 21.

I ornithologisk og fredningsmæssig Henseende mindede Forholdene paa Øen om dem 1934, da Opsynet først begyndte 1. Juni, indtil hvilket Tidspunkt Jordsand oftere havde været besøgt af Mennesker, der havde samlet Øen ganske ren for Æg (Sml. PETERSEN: D. O. F. T., 1934, p. 163—166). Under mit ca. 10 Timer varende Besøg 21. Juni 1937 iagttog jeg ikke en eneste Unge af nogen Fugleart udover Dunungestadiet; efter de største Sølvmaageunger at dømme, har Jordsand dette Aar været samlet ren for Æg til ca. 20. Maj; snarere er Ægsamling drevet paa Øen til 25.—28. Maj, dog heller næppe længere.

Som Ynglefugle fandtes følgende Arter:

Sølvmaage, *Larus argentatus* — — Ca. 500 Par [beregnet efter Prøvetællinger af Reder flere Steder paa Øen og Tælling af rugende Fugle, som kunde ses fra Vagthuset.] Vel $\frac{2}{3}$ af Rederne indeholdt

Æg, $\frac{1}{3}$ klækkende Kuld eller Unger; Unger, som overhovedet flygtede fra Redepladsen, var yderst faatallige.

Stormmaage, *Larus canus* — — Ca. 10 Par. Nogle Reder med Æg samt 1 Kuld Dununger iagttoges.

Havterne, *Sterna macrura* — — Ca. 100 Par rugede tæt sammen umiddelbart ved Hytten. De fleste Fugle rugede endnu, men ikke faa Unger iagttoges dog, de største ca. 1 Uge gamle. Kolonien syntes i bedste Velgaaende 21. Juni, men jeg har dog siden faaet Meddelelse om, at den var blevet totalt raseret et Par Uger senere.

Strandskade, *Haematopus ostralegus* — — Ca. 20 Par. En Del Reder med Æg iagttoges, endvidere 2 ca. 1 og 3 Dage gamle Dununger af 2 forskellige Kuld. Fremdeles saas ca. 300 ikke-ynglende Fugle.

Rødben, *Tringa totanus* — — 2 Par. 1 lille Dununge og 1 henkastet Æg iagttoges.

Sanglærke, *Alauda arvensis* — — Kun faa Par [den herskende, ret kraftige Blæst besværliggjorde et sikkert Skøn over Antallet]. 3 døde Unger iagttoges.

Engpiber, *Anthus pratensis* — — 2 Par ynglede i Nærheden af Vagthuset. Reder eller Yngel saas ikke, men Fuglenes Opførsel var utvivlsom.

Af ikke eller ikke sikkert ynglende Fuglearter iagttoges:

Ederfugl, *Somateria mollissima* — — Vel 1000 i forskellige Aldre flyvende eller svømmende i Vadehavet; ved Ebbetid hvilede en stor Flok en km eller saa fra Skallebanken. 1 maagebidt Æg fandtes midt oppe paa Jordsand, men om Arten har ynglet paa Øen 1937, eller det fundne Æg kun var henkastet af Moderfuglen, kan ikke siges.

Toppet Skallesluger, *Mergus serrator* — — 20 i Flok iagttoges flyvende.

Knortegaas, *Branta bernicla* — — 4 og 5 (muligt de samme Fugle, set 2 Gange) iagttoges først paa Eftermiddagen et Par Hundrede m fra Øen.

Storspove, *Numenius arquata* — — Hørtes om Natten, hvor ogsaa »Parringstrillen« bemærkedes under Trækket. Om Morgenen saas Smaaflokke paa henved 30 Fugle ialt omkring Skallebanken. Under Højvandet midt paa Dagen var de borte, men om Aftenen saas atter nogle Stk.

Lille Kobbessnepe, *Limosa lapponica* — — 2 Flokke paa 11 og en Snes Individuer iagttoges ved Middagstid og om Eftermiddagen.

Islandsryle, *Calidris canutus* — — En Flok paa et Par og tyve iagttoges et Par Gange først paa Eftermiddagen.

Svartbag, *Larus marinus* — — 1 udfarvet og 4 yngre Fugle saas sammen gentagne Gange i Nærheden af Øen.

Splitterne, *Sterna sandvicensis* — — Splitterner iagttoges enkeltvis eller parvis adskillige Gange i Dagens Løb flyvende over og omkring Øen, men aldrig siddende paa denne.

Sortterne, *Chlidonias nigra* — — 1 saas om Morgenen. Om

Aftenen stod en Snes sammen med Havterne paa Vaden mellem Skallebanken og Jordsand.

Til Slut skal bemærkes, at jeg ikke iagttog følgende Arter, som i de senere Aar er optraadt som mere eller mindre sporadiske Ynglefugle paa Jordsand: Gravand, Stor Præstekrave, Fjordterne, Hættemaage, Brushane.

Aarø Kalv.

23. Juni 1937 aflagde Forf. i egen Interesse et Besøg paa Aarø Kalv, som oprindelig blev fredet 1915, altsaa før Overgangen til Danmark. Et vigtigt Objekt, der i sin Tid begrundede Fredningen, var Lav Hindebæger, *Sticte humilis* [= *bahusiensis*] (W. EMEIS, in litt, 24. Oktober 1937, og endvidere: Mitteilungen des Schleswig-Holsteinischen Provinzialkomitees für Naturdenkmalpflege, 1918, Nr. 6, p. 11—12), men Bund für Vogelschutz, der interesserede sig stærkt for Sagen, haabede med god Grund, at der samtidig kunde skabes et Fuglefristed paa Halvøen; ifølge EMEIS (in litt.) foreligger dog tilsyneladende ingen Angivelser om, hvilke Fuglearter der har ruget paa Stedet ved Verdenskrigens Slutning. Fredningen har i de senere Aar været varetaget af D.O.F. og Dansk Naturhistorisk Forening, der i Fællesskab har udredet et mindre Beløb til dens Opretholdelse. Imidlertid har Aarø Kalv aldrig været Genstand for regelmæssig Omtale i D.O.F.T. saaledes som Jordsand; kun paa Regnskabet har den figureret hvert Aar siden 1929. Derfor forekommer det mig, at en kort Redegørelse kan være af Interesse, til Trods for at den kun er bygget over en halv Dags Iagttagelser.

Aarø Kalv, der ved en Landtange staar i fast Forbindelse med Aarø, strækker sig fra Sydvest mod Nordøst. Yderkysten mod Lillebælt er ret jævn, men fra Vest skærer Loer sig dybt ind i Halvøen fra Bugten mellem Aarø og Aarø Kalv. Terrænet kan dels betegnes som Fæled, dels som Strandeng. Halvøen ejes af forskellige Gaardmænd paa Aarø, men forøvrigt synes den ikke at repræsentere nogen betydelig økonomisk Værdi.

I ornithologisk Henseende bød mit Besøg paa Stedet ikke paa særlig store Overraskelser. Af sikre og sandsynlige Ynglefugle konstateredes paa og ved Aarø Kalv:

Gravand, *Tadorna tadorna* — — En Del, enkeltvis til 4 sammen. Unger saas ikke, men en af Fuglene var meget urolig.

Toppet Skallesluger, *Mergus serrator* — — Iagttoges ofte enkeltvis eller parvis, en Gang en lille Flok. En maagebidt Æggeskal fandtes.

Stor Præstekrave, *Charadrius hiaticula* — — Almindelig langs Stranden.

Strandskade, *Haematopus ostralegus* — — Almindelig. Rede med 3 Æg saas.

Rødben, *Tringa totanus* — — Nogle Par iagttoges.

Ryle, *Calidris alpina* — — 1 Eksemplar [muligt ikke Ynglefugl].
 Hættemaage, *Larus ridibundus* — — 4 større Kolonier og flere mindre paa Aarø Kalv, ialt vel ca. 3000 Par. Æg og Unger, hvoraf de største var næsten fuldfjedrede, men ikke flyvedygtige iagttoges. [1 Koloni fandtes ved Korsø.]

Stormaage, *Larus canus* — — Vel ca. 1000 Par. Æg og Unger saas.

Sølvmaage, *Larus argentatus* — — Omkring et halvt Hundrede Par. Æg og Dununger saas.

Havterne, *Sterna macrura* — — En Del. Yngel iagttoges ikke, men en enkelt Fugl angreb heftigt.

Splitterne, *Sterna sandvicensis* — — Ca. 50 Par ved en af Hættemaagekolonierne paa Aarø Kalv. Æg, klækkende Kuld og lidt ældre Unger iagttoges.

Sanglærke, *Alauda arvensis* — — En Del Par.

Engpiber, *Anthus pratensis* — — En Del. Flyvefærdige Unger iagttoges.

Iøvrigt iagttoges ved Aarø Kalv: Stokand [maaske Ynglefugl paa Stedet?]; en Del. Ederfugl; Halvhundrede i Farvandet Nord for Halvøen. Svartbag; 6 yngre Fugle. Hejre, 1 [7 ved Korsø]. Graakrage; 2. Stær; en Flok.

Paa og ved Aarø, men ikke — i alt Fald kun som forbiflyvende (Svaler) — paa Aarø Kalv, saas og hørtes: Skeand, Taffeland, Jagtfasan, Blishøne, Vibe, Ringdue, Forstuesvale, Dige-svale, Tornsanger, Rørsanger, Sivsanger, Gul Vipstjert, Solsort, Graaspurv, Tornirisk, Rørspurv, Gulspurv, Korn-verling.

NYE MEDLEMMER 1937

Tillæg til Fortegnelse over Medlemmer i Dansk Ornithologisk Forening¹.

Arnold-Larsen, Aa., Læge; Taarbæk Strandvej 113, Klampenborg
 *Arnold-Larsen, Thyra, Fru; Taarbæk Strandvej 113, Klampenborg

Bentzon, Agnete Weis, Frk.; Tranegaardsvej 96, Hellerup
 *Bentzon, Martha Weis, Frk.; Tranegaardsvej 96, Hellerup

Bjørnbak, E., Sognepræst; Randers

Bro, Hans, Bankassistent; Brorsonsvej, Ribe

Enevold-Johansen, E., Arkitekt; Glucksvej 5, V.

¹ D.O.F.T., XXX, 1936, pp. I—XIV og 246. Tilgaaede Medlemmer fra Tidsrummet 9. December 1936—16. November 1937. — — Ekstraordinære Medlemmer er betegnet ved *. Eventuelle Fejl eller Berigtigelser til Listen bedes tilstillet Kassereren.